

Handläggare
Josefin EkTill
Stadsbyggnadsnämnden**Yttrande i mål nr. 20148-20, avd. 33
Förvaltningsrätten i Stockholm rörande
laglighetsprövning av beslut om startbesked för
rivning av Södra Snösätra Industriområde****Förslag till beslut**

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande överlämnas till stadsbyggnadsnämnden som yttrande till Förvaltningsrätten i Stockholm.

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun (nedan Nämnden) har beretts tillfälle att yttra sig över inkomna handlingar till domstolen i rubricerat mål. Nedan följer Nämndens inställning och yttrande över innehållet i de översända aktbilagorna 1 och 10.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL, 13 kap. Graffitiförbundet gör gällande att kommunen överskridit sina befogenheter och att ett formellt fel är för handen då de gör gällande att beslut om rivning meddelats utan bl.a. tillräckliga beslutsunderlag, osv.

Ärendeinformation

Fastighetsbeteckning:	Älvsjö 1:1
Fastighetsägare:	Stockholms Kommun/ Exploateringskontoret
Ingivare av överklagandet:	Graffiti-främjandet via Mari Yokoichi
Handläggare:	Josefin Ek
Beslutsfattare:	Stadsbyggnadsnämnden

Bakgrund

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun (nedan Nämnden) beslutade den 27 augusti 2020 (dnr 2020-09476-575, § 42) att med stöd av 10 kap 23–25 §§ plan- och bygglagen, (2010:900), PBL, lämna exploateringsnämnden i Stockholms kommun startbesked för rivning av byggnader på tomterna 17–26 inom fastigheten Älvsjö

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

1:1 i Stockholms kommun (Södra Snösätra industriområde). Härutöver fastställdes i beslutet kontrollplan samt förordnades om kontrollansvarig.

Nämndens beslut om startbesked för rivning överklagades av GraffitiFrämjandet till Länsstyrelsen i Stockholm, som i beslut 2020-10-21 med beteckning 40321-58425-2020, kom fram till att GraffitiFrämjandets talan skulle avvisas.

GraffitiFrämjandet har 2020-09-15 väckt en talan om laglighetsprövning hos Förvaltningsrätten i Stockholm. GraffitiFörbundet gör gällande att kommunen överskridit sina befogenheter och att ett formellt fel är för handen då de gör gällande att beslut om rivning meddelats utan bl.a. tillräckliga beslutsunderlag.

Stadsbyggnadsnämnden har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet, aktbilaga 1 och 10.

I huvudsak anför klagande att rivningsarbeten påbörjats före det att beslutsunderlag tagits fram och nämner specifikt en antikvarisk förundersökning. Överlämnande av beslutsunderlag till politiker som sitter i nämnden ska ha skickas bara timmar före nämnden hade sitt sammanträde.

Klaganden anser även att politikernas dialog med Kulturkvarteret Snösätra varit bristfällig och att plan- bygglagens krav på varsamhet och skydd mot förvanskning (PBL 8:13 och 8:17) ej har följts.

Vidare menar klaganden att nämnden ej tagit hänsyn till ett remissvar från Stadsmuseet och inte sökt något tillstånd från Länsstyrelsen.

Avslutningsvis framförs av klaganden synpunkter på utredning och utveckling för området kopplat till tidigare politiska beslut.

Bedömning och motivering

I 13 kap. 1 § plan- och bygglag (2010:900), nedan PBL, anges vilka beslut enligt den lagen som får överklagas i den ordning som föreskrivs för laglighetsprövning enligt 13 kap. KL. Beslut om startbesked anges inte i paragrafen. Uppräkningen av vilka beslut enligt PBL som överklagas genom laglighetsprövning är avsedd att vara uttömmande (prop. 1985/86:1 s. 810). Nämndens beslut om startbesked får därför inte överklagas i den ordning som stadgas för laglighetsprövning enligt 13 kap. KL. Överklagandet ska därför enligt Nämndens mening avvisas.

För det fall förvaltningsrätten inte delar Nämndens uppfattning om avvisande vill nämnden anföra följande:

Inom det beslut som fattats om att meddela startbesked har handläggning skett utifrån 10 kap. 23 § PBL. Den utredning och det underlag som ligger till grund för att meddela startbesked framgår i tjänsteutlåtande (Bilaga 1). Inför upprättandet av tjänsteutlåtandet har det underlag som ansetts vara relevant för beslutet inhämtats. Södra Snösätra industriområde ligger utanför detaljplanerat område och områdesbestämmelser saknas. Då området saknar en detaljplan krävs inte heller rivningslov för åtgärderna. Ingen av de byggnader eller delar av området som ingår i anmälan är heller utpekade som särskilt värdefulla av Stockholms Stadsmuseum.

Under arbetet med att upphäva den tidigare gällande detaljplanen för området inhämtades ett remissvar från Stockholms Stadsmuseum av stadens planavdelning. I detta yttrande framgick att befintliga byggnader kan ha värden som gör att de bör bevaras inom det nya reservatet. De svarade även att före ett eventuellt beslut om rivningslov bör ytterligare undersökningar utföras. Prövning i det aktuella ärendet gäller ett startbesked och inte ett rivningslov. Något remissvar av Stadsmuseet har inte efterfrågats under handläggningen i anmälan om rivning.

Byggnaderna som ingick i anmälan bedömdes inte besitta sådana bevarandevärden att en rivning av dessa skulle utgöra en förvanskning av områdets karaktär. Någon antikvarisk förundersökning av området ansågs inte vara nödvändigt för ett beslut. Nämnden har heller inte möjlighet begära in mer handlingar än vad som krävs i handläggningen för att komma fram till ett beslut.

Handläggningstiden för anmälanärenden regleras i 9 kap. 45§ PBL där det framgår att byggnadsnämnden ska handlägga en anmälan skyndsamt. Anmälanärenden som inkommer till Nämnden handläggs oftast på delegation av tjänstemän. Den aktuella anmälan avser rivning av vad som bedömts utgöra en huvudbyggnad och därmed varit undantagen av delegationen från nämnden. Inför utskick till Nämndens ledamöter och sammanträde har underlaget till beslutet förberetts av stadsbyggnadskontoret.

Dialog eller samråd med intressenter eller kringboende är ingen del som är lagstadgad vid handläggande av ett startbesked. I förfarande enligt PBL har politiker som störst handlingsutrymme i tidiga skeden när det gäller t.ex. upprättande av nya översiktsplaner eller detaljplaner. Vid prövning av ett startbesked ska Nämnden pröva om den ansökta åtgärden kan tillåtas. Beslut som är tagna av

kommunfullmäktige är inte något som ska ingå vid prövning av ett startbesked.

Vid handläggningen har inte något tillstånd sökts från Länsstyrelsen av Nämnden. Vad det är för tillstånd som avses framgår inte från den klagande och Nämnden kan inte finna att något tillstånd från Länsstyrelsen ska vara en förutsättning för att meddela ett startbesked. I samband med handläggningen upplyser Nämnden sökanden om att åtgärder eventuellt kan kräva tillstånd från Länsstyrelsen. Det är byggherrens ansvar att se till att erforderliga tillstånd finns.

Sammanfattningsvis yrkar Nämnden att GraffitiFrämjandets yrkande om laglighetsprövning av meddelat startbesked för rivning i första hand ska avvisas och i andra hand ogillas med hänvisning till vad som anförts ovan.

Bilagor

Tjänsteutlåtande för startbesked